

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työllisöiden liiton julkaisu, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka listat The Western Workmen's Pub. Co:n kustantamana.

Huoneisto kaksitoista huonetta ja suuret ka-
tujen kolmessa. Puhelin 365.
Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran.
Naimisiinluotuksi \$1.00 ensimmäisellä tuu-
malta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalla kerralla.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN

1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c

CANADAAN
1 vuosikerta \$1.35, puoli vuotta 75c

SUOMEN
1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in
America. Published every Tuesday by The
Western Workmen's Publishing Co.
Advertising rates 50c per inch per insertion.

SUBSCRIPTION RATES

IN THE UNITED STATES:

One year \$1.00, 6 months 60c

IN CANADA:

One year \$1.35, 6 months 75c

IN FOREIGN COUNTRIES:

One year \$1.50, 6 months 80c

ADDRESS:

TOVERITAR

Box 99, Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 14th,
1911, at the Post Office at Astoria, Oregon,
Under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS

Selma Jokela-McCane

231½ Oak St., Portland, Ore.

TOIMITUS

Selma Jokela-McCane

Toverittaren yksityisnumeroiden
hinta on viisisenttiä kappale pait-
si niputtain ostain, jolloin ne ovat
(viisi kappaletta ja siitä ylös-
päin) kaksi senttiä kappale.

Toverittaren tilaajaluettelo osoit-
taa seuraavaa:

Uusia tilauksia	90
Uudistuksia	39
Katkennut	56

Katsaus päivän
tapahtumiin

New Yorkin valtiossa ovat järjes-
tyneet työlliset monia vuosia tak-
soleat pait- ja lapsityöläisten työ-
väkivien yhtymänsästä monien val-
tion työllisyyshankkeiden. Yksi pa-
simppia riitakapulista on sen valtion
laamunvalitukset, joissa teetettiin
toisinaan määräämättömän pitkiä
työpäiviä nädällä ja lapsilla. Ja kuu-
teen on annettu jonkinlaisia rajo-
ituksia saamaan, on se taas seura-
vassa lahjoitustilaisuudessa ajettu —
kapitallisten rahojen — kumoukseen. Niin
on käynyt nytkin.

Nykyinen New Yorkin valtion lah-

KAHVI-JUTTUJA

Edellisellä viikolla on Toverittaren
tilaajaluettelo taas käännytyn oikea-
pään, mutta ei se sentään ole niin
soiduttavaa näköinen kuin olti sen
pöytä alla. Uusia tilauksia on la-
hetetty ainastaan 81, uudistettuja
on ainastaan 39 ja katkennut on
päästetty 60. Silloin voittoa on viime
viikolla ainastaan 21 tilausta ja jos
viime viikon tappio otetaan lukuun
niin emme ole yhtään voittaneet,
vaan päävastoin oltiin vieläkin ku-
si tilausta häviöllä näille kahdeksi
viikolle. Ja tämä piti näyttää vielä
juuri kokouksen ajaksi.

Sillä kokouksessa, lämpöä ja se-
kä linnan kustannusyhtiön kokouk-
sessa Toveritarin korvalla kilitettiin.
Tehtipä muutamia esityksiä To-
verittaren laajentamiseksi ja toisen
toimittajan haastamiseksi y. m., mut-
ta laamunvalitukseen ei niiden käy-
tävöiden panna voi, vielä suunnitella
sillä laamunvalitusta syysä, että ei
ole vielä varaa, ennenkuin Toverit-
taren tilaajamäärä tuntuvasti kohoaa.
Kyllä siellä muutamia edustajia
maailloin persoonalliseksi vakuuttivat,
olevansa aivan varmat siitä, että en-
si syksyyn mennessä Toverittaren
tilaajamäärä on jo kahdeksassa tu-
hannessa. Jospa tuo totta olti.

laattajakunta t.k. 13 päivänä taas kä-
nnesti 87 äänellä 32 vastaan naisille
kahdenkymmenen tuumien työpäivän la-
amunvalitukseen kiirempinä työai-
koja. Sama lakiesitys, joka täten
läpää laamunvalituksen alahuonees-
sä, ei rajoitu yksinomaan kaunutus-
laitoksiin, mutta se myöskin polstaa
— jos laiksi tulee, kuten näyttää —
kahden dollarin alimman palkanma-
rää sekä naisilta että kumavävyiläi-
siltä.

Sosialistijäsen Abraham Shiplacoff
annasti vastusti lakiesitystä, ollen
hän alina todellinen työväestön puol-
taja ja asiantuntija koko laamunvali-
kunnassa. Mutta yksin hän ei paljon
voi. Milloin heräs työväestö ja lähet-
tää omia edustajiaan enemmistön
laamunvalitukseen.

Alameda kaartin puoluejärjestö
Californian valtiossa on saanut
kongressin "mies" ehdokkaiden To-
veritar Leifla Twiningin. Alameda
kaartissa on sosialisteilla voimakas
järjestö ja jo edellisellä vaaleissa
oli sosialistisella ehdokkaalla hyvin
huomattava määrä ääniä. Ei ole
leikkaukseen mahdollista, että toveritar
Twining tulee valituksi Californian
naisilla on yleinen näkemys ja van-
hikepoisuus, joten hän kyllä pääsee
kongressiin, jos saa riittävästi ääniä.
Toveritar Twining on kokenut pu-
luuoveri. Hän on pari kertaa ollut
edustamassa puoluetta kansain-
välisissä kongresseissa ja aina vaka-
vasti ottanut osaa puolue toimintaan.
Olti hyvin suotavaa, että hän tulisi
valituksi. Taltatitvat luutuneet Wash-
ingtonin "valtiolliset" pokertyä kuu-
huksia, kun nainen saapui heidän
joukkoon ja vieläpä sosialistinen
nainen. Mutta täytyyhan heidän jos-
kus aikaa tottua siihenkin.

Saskatchewanin maakunnan la-
amunvalitukseen on hyväksynyt laia, joka
mukaan jokainen nainen, joka
synnyttää lapsen, saa valtiolta kaksi-
kymmenen dollarin. Maakunta
maksaa myös synnytyshuoneensa
apuna olleille lääkäreille 16 dollaria.

Sinne kymmeneen-
tuhanteen

sinne sitä pitäisi päästä keinolla
milla hyvänsä. — Onhan sitä
ky-tyty reseptiä ja käytetty
myös monenmoista ja onhan sitä
eteenpäin mentykin, vaikka hil-
jalleen.

Saamen minäkin tuoda julki
mielipiteitäni. Meidän naisten
ke-ken tahok, olla se paha tapa,
että emme oikein sövi keskenä-
me eli käsitämme asioita väärin,
sokeumme yhteistoimintaan johon

Mutta minua vähän epäilyttiä, e-
päilyttiä aivan sen tähden, että niin
koviin kilitettiin. Ennen tapettiin To-
veritarin välittämättömyydellä —
nyt, niin minä pelkään — ruvetaan
sitä tappamaan virallisella kilitkail-
la. Saattaa olla, että olen väärässä,
tämä kilitkailu on pannut kai pää-
ni sekaan. Mutta siinä olen kuitenkin
varma, että kilitkailu yksinään ei
auta. Toverittaren tilaajamäärän ko-
hottamiseksi täytyy tehdä työtä ja
tehdä laajasti ja väsymättömästi, lak-
kaamattomasti.

Antolvat ne muutamia edustajia
neuvojakin yksityiskohtaisesti. Eräs
californialainen vanhaopetta antoi sen
neuvon, että Toverittaren toimitta-
jan tulisi panna sydän polsi tykkä-
mään ja järkeä jääkaappiin. Mutta epä-
ilemään panee, että mahdotko hän
tuota puhua oikein elämän kokemuk-
sista, sillä tuokimpe vanhaopettajan jär-
ki joutuu jääkaappiin olemaan.

Lasten Kevät on juuri painossa H-
mestynyt. Se on vieläkin oimista-
neempi lasten julkaisun kuin oli Las-
ten Juhla, sillä minä ainakin luulen,
kun silmä on niin paljon kuvia ja
kirjoituksia kuin yksi neampit kuin
oli Lasten Joulu.

Mutta jäi ole minä sitä arvo-
teluun, joten toivotaan saada kuul-

kin persoonavihaan, jotka ovat
eri asiat. Kun toimimme ja uh-
taamme yhteistyön eteen mitään
niin tulee muistaa että toimimme
työväenpuolesta, eikä siinä
mielestä, että toimija tässä
nyt tulisi huomattomaksi kuin
toiset ja saisi kiitokset ja ylis-
tykset.

Toiseksi: paikkakunnilla mis-
sä on pulma- eli ompeluseuroja
niin mieluun olisi saatava kaikki
mukaan vaikka he eivät olisi jä-
senikään; vaikka heillä olisi
kunkin porvarilliset mielipiteet.
Kun saamme heidät seuraamme
ja siellä viihtymään, niin meillä
on heistä jotakin hyötyä.

Me emme saisi käyttäytyä vi-
hamielisesti heitä kohtaan ja sa-
nua että hän on sellainen van-
hoillinen tai teeskentelijä, että ei
passaa meidän joukkoon, ja kes-
kustella puolueasioista maltilli-
sesti eikä missään vihanhenges-
sä ja vaikka emme tulisiakaan yk-
simielisyyteen sillä kerralla niin
eläkä toiseen. Ystävällisellä koh-
telulla saavutetaan paremmat tu-
loket kuin vihamielisellä. Mitä
enempi me saamme joukkomme
kasvamaan sitä enemmän saame-
me lehtemme leviämään ja niin
olemme kymmenessä tuhannessa.

Kerron tässä esimerkin eräs-
tä seurasta noin toistakymmentä
vuotta sitten. Olin tilaisuudessa
näkemään Helsingin nuorisoseu-
ran toimintaa. Siellä oli huono
tapa se, kun uusi jäsen vihiyi,
niin ei sitä saanut tervetulleesi-
ä. Niin puolustustissa tyttö-
jä oli aina yhdessä mukassa ja
he nauraa supattelivat keskenään.
Se nähti siitä kuin olisivat joku-
kin salajoina pönneet uutta
tulokasta kotiaan ja niin nuo
uudet jäsenet tiputeltivat yksi
toisensa perään pois. Siten ker-
ran miehet ottivat kysymyksen
tässä kokouksessa ja antoivat
vihan nauru nökälle. En tiedä
oliko siitä mitään apua sillä mi-
näkään olin mita viihtymättömiä
ja yhdyin työväenpuolesta.

Siellä oli asia aivan päinvai-
toin. Voi kuinka hauska olisi
ollut toimia toisten mukana, mut-
ta siihen aikaan Helsingin pal-
velijattarilla oli niin ankara koti-

la tai lukea lasten ja lasten van-
hempien mielipiteitä siitä, mitä he
sillä tykkäivät. Se vaan on minun
hertain toivoni, että jo lähessä
tulevaisuudessa voitaisiin lasten jul-
kaisu antaa ulos laajompaa ja mo-
nipuolisempaa, että niihin voitaisiin
esikylätyä myöskin helpotajaisia
taloustieteellisiä läksyjä, jotka olivat
aiemmin ihmellisesti, kesä- ja
syntymäkalenterissa, sillä tiedän, että
juuri sellaisia oppikirjoja on mel-
dän hikkausamme huutava puute.

Lasten Keväällä on kyllä useita
sellaisia lukuja, joiden johdosta ky-
kenevä opettaja voi pitää lapsille
helpotajaisia luentoja. Mutta tie-
dän, että kykeneväiset opettajat on
myösikin puute, joten kirjallisuuden
avulla olisi autettava sekä opettajia
että oppilaita.

Mikskä siis oimme kehittäisi las-
ten julkaisusta sellaisia, jotka käy-
täisivät edes jossain määrin lämpö-
tarpeen. Se voidaan tehdä siten, et-
tä ensiksikin lasten julkaisuille ha-
kitaan niin suuren suuri meketti,
että se hyvin korvaa kustannukset.
Toiseksi, että puolueemme kyntä-
jät ja kirjallijat sekä opettajat an-
tavat niin paljon lasten julkaisuille
huomiota, että pari kertaa vuodessa
lahjoitavat niihin sopivia kirjoituk-
sia.

Selma-Joki.

kuri, että oli aivan mahdoton
kenenkään toimia osastossa.
Kerran sain paikan, jossa oli py-
hat vapaat, mutta sittenkin täy-
tyi sataa käydä lauluharjoituksis-
sa ja kokouksissa ja iltamissa,
mutta kun tuli koria sain olla
peloissani että mitähän nyt sa-
notaan ja mitähän pahat kiele-
t ovat kertoneet. Kerrankin sain
niin hävittömiä haikkumia ja
silloin ajattelin että kuinka vai-
kea on nuoren tytön elää pöhi-
taasti sillä tiesin, että seurassa
missä kävin, oli paljon jaloimpaa
ja puhtaampaa kuin oli palvelus-
paikkani sisäisen elämä. Onko
ihme, jos niin monta nuorta tyt-
töä sortuu ja valistustyö käy
hitaasti. Suomessa nykyään
näyttää olevan palvelijattarien
asema valoisampi.

Niillä naisilla, joilla on tilai-
suus toimia, niin toimikaamme
sovussa keskenämme yhteisen
asian eteen ja niidenkin puolesta,
jotka ovat leipähuolien pak-
kottamana vielä pakotetut pysy-
mään syrjässä. Levittäkämme
luokkamme lehtiä ja kirjallisuut-
ta, sillä tässä maailmassa on senkin
puolesta paljon parempi, että
palvelijaksi saa lukea lehtiä tar-
vittamatta tehdä sillä mikä lehti
se on.

Sis lehtemme ei saa tuottaa
tappiota! Kaikki voimat liik-
keelle. Niillä, joilla on tuttavien
Suomessa, ja kuten tiedämme,
ajat siellä ovat huonot, tilatkaa
lahjaksi tuttavillenne Toveritar-
ta Suomeen. Sis kymmeneen
tuhanteen tänä vuonna, mars!!!

OLGA.

Naisten toiminnasta

EUREKA, UTAH.

Nyt ne ovat olleet ne polkanneitten
ittamat. Oimaa sillä näytös-kappa-
lekin. Kiven kirjoittama "Kihlaus"
ja toinen näytös-kappale "Kun-
housut", joka oli ajettu näyttää sa-
malla kertaa, vaan löytyi jättä pois,
kun yksi esittäjästä oli sairana.
Kappale näytettiin jo ehkä ensi-
mäisellä illalla. Pöhdas tuli pol-
kanneitten illanista oli seitsen-
tolata dollarin vahvolla.

Osaeton kokouksessa t.k. 18 p. oli
joukko asioita käsiteltävänä. M. m.
päättiin lausua lapsille suuren-
takuun kovan ammat. Valittiin kaksi
henkilöä toimintatöiden lasten van-
hemmille kuinka paljon lapsia olisi
koulun tiloihin ja sitten ensi ko-
kouksessa päätetään asiasta lähe-
mmin.

Toveritar Ivori Huikarin hyväksi
päättiin pitää illat ja ensi py-
hän. Jos vaan laulu olisi nautaan.
Asia jätettiin viikoksi toisen toimen-
kunnan hallinnon Toveritar Huikari on
nykyään Salt Lakein sairaalassa. Hä-
nessä on tehty shillinen leikkauk-
se. Toivomme hänelle pikaista parantu-
mista.

Ja entäs se Vappu-juhlan homma.
Se jätettiin siltä-ohjelmien komitean
huoleksi. Kokouksessa nyt näytettiin,
mihin te pystyis. Mitään odotetaan
suuremmilla juhlilla. (Ja odotetaan
että Lasten Kevät ja Toveritar
seksä Vappu-juhliin ollekin tui-
tevaassa määrässä. — Toim.)

Mitä oikeastaan tulisi sanoa sel-
laista, kun on tällä meidän Eu-
rekan. Olla on lauluja, joissa on
toistakymmentä henkilöä eikä tui-
yhtään puoluelehtiä. Sitä minun täy-
tyy sanoa ammattilaismiehille,
että parempi ihmiä alistaa. Oimpa
aivan varma siitä, että tilauksia kyllä
lähtee niin yhä ihmishenget ovat
jupparilla.

LYLLI